

RS AU § 217 Remiss av slutbetänkandet Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41)

Ärendenummer: RS 2024/1687

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen antar regionstyrelseförvaltningens förslag till remissvar som sitt eget.

Sammanfattning

Arbetsmarknadsdepartementet har inkommit med remiss till Region Gotland för yttrande gällande slutbetänkandet Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41). Remissen har beretts inom regionstyrelseförvaltningen med förankring inom kompetensområdena integration, arbetsmarknad och folkhälsa, samt i samråd med socialförvaltningen gällande uppgifter kring försörjningsstöd.

Regionstyrelseförvaltningen anser att remissen bör besvaras utifrån olika aspekter på hur Region Gotland och den gotländska befolkningen kan komma att påverkas av utredningens förslag

Utredningen föreslår en mer strategisk och sammanhållen styrning av integrationspolitiken, med ett tydligare myndighetsansvar för verksamheter med anknytning till integrationen, där myndigheternas redovisning ska vara uppdelad efter svensk respektive utländsk bakgrund, ett nationellt integrationsråd föreslås inrättas och länsstyrelsernas uppdrag breddas för att främja samverkan kring integration. Statistiska centralbyrån föreslås få i uppdrag att mäta och följa upp måluppfyllelsen inom integrationspolitiken.

Utredningen föreslår vidare en förändring av ersättningssystemet för deltagare i etableringsprogrammet då de nuvarande ersättningsnivåerna medför att nyanlända regelmässigt blir långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd, trots att de deltar på heltid i etableringsinsatser. Utredningen har även fått ett kompletterande uppdrag att, oavsett resultatet av analyserna, lämna förslag på hur etableringstillägget och bostadsersättningen kan avskaffas (dir 2023:101).

Regionstyrelseförvaltningen har inhämtat underlag från socialförvaltningen rörande försörjningsstöd bland hushåll som uppbär etableringsersättning. Socialförvaltningen uppger att ett tjugotal hushåll på Gotland under våren 2024 uppburit försörjningsstöd som komplement till etableringsersättningen, med anledning av att denna utgjort en otillräcklig inkomst.

Regionstyrelseförvaltningen delar utredningens bedömning att den i dagsläget låga etableringsersättningen innebär kompletterande kostnader för kommunens försörjningsstöd, vilket är ogynnsamt för berörda individer och för Region

Gotland. Regionstyrelseförvaltningen ställer sig därför positiv till en nationell reglering av etableringsersättningen i syfte att utgöra en heltäckande försörjning för personer som befinner sig i etableringsprogrammet.

Avseende förslag till avskaffat etableringstillägg och bostadsersättning delar även här regionstyrelseförvaltningen utredningens bedömning och ser en risk för barnfamiljer att hamna i långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd och ökad risk för barnfattigdom. Region Gotland motsätter sig därför ett avskaffande av etableringstillägg och bostadsersättning (enligt direktiv 2023:101).

Regionstyrelseförvaltningen ser vidare möjligheter kring en mer uppdelad nationell statistik, om underlagen används för att identifiera integrationsinsatser i syfte att minska ojämlikheter i befolkningens hälsa och livsvillkor. Minskade socioekonomiska skillnader gynnar hela befolkningens hälsoutveckling. Regionstyrelseförvaltningen ser dock även risker kring ett eventuellt användande av statistik och underlag i syfte att peka ut särskilda grupper och individer vilket kan utgöra underlag för stigma och diskriminering.

Bedömning

Remissen har beretts inom regionstyrelseförvaltningen med förankring inom kompetensområdena integration, arbetsmarknad och folkhälsa samt i samråd med socialförvaltningen gällande uppgifter kring försörjningsstöd.

Regionstyrelseförvaltningen anser att remissen bör besvaras utifrån olika aspekter på hur Region Gotland och den gotländska befolkningen kan komma att påverkas av utredningens förslag.

Regionstyrelseförvaltningen delar utredningens ställningstagande om att försörjning för flyktingar och andra skyddsbehövande, är en nationell angelägenhet den första tiden i landet. Det är därför motiverat att staten tar det huvudsakliga ekonomiska ansvaret för denna målgrupp. Socialförvaltningen informerar om att ett tjugotal hushåll på Gotland under våren 2024 uppburit försörjningsstöd som komplement till etableringsersättningen, med anledning av att denna utgjort en otillräcklig inkomst.

Region Gotland instämmer därmed med utredningens bedömning att den i dagsläget låga etableringsersättningen innebär kompletterande kostnader för kommunens försörjningsstöd, vilket är ogynnsamt för både berörda individer och för Region Gotland. Regionstyrelseförvaltningen ställer sig därför positiv till en nationell reglering av etableringsersättningen i syfte att utgöra en heltäckande försörjning för personer som befinner sig i etableringsprogrammet.

Avseende förslag till avskaffat etableringstillägg och bostadsersättning delar även här regionstyrelseförvaltningen utredningens bedömning och ser en risk för barnfamiljer att hamna i långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd och

ökad risk för barnfattigdom. Region Gotland motsätter sig därför ett avskaffande av etableringstillägg och bostadsersättning (enligt direktiv 2023:101).

Regionstyrelseförvaltningen ser vidare möjligheter kring en mer uppdelad nationell statistik, om underlagen används för att identifiera integrationsinsatser i syfte att minska ojämlikheter i befolkningens hälsa och livsvillkor. Minskade socioekonomiska skillnader gynnar hela befolkningens hälsoutveckling. Regionstyrelseförvaltningen ser dock även möjliga risker kring ett eventuellt användande av statistik och underlag i syfte att peka ut särskilda grupper vilket kan utgöra underlag för stigma.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss Arbetsmarknadsdepartementet inkom 2024-06-27

Förslag till Yttrande 2024-10-24

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-08-30